

Heroes and Villains: Delilah: The Traitor (12:30 PM)

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Dedicated by Mimi and Byron Shore in memory of their mother, Chaya Dabroosah bat Zalman z"l

1. Prof. Yehuda Elitzur, Daat Mikra edition of Judges, pg. קלו

עקר הלקח שספר שופטים מבקש לשנן לבאי עולם הוא כי יש מנהיג לבירה זו ושום דבר אינו מתרחש בלעדי ד'. כאשר ישראל נמסרים ביד אויב הרי זה משום שעשו את הרע בעיני ד', וכאשר הם נושעים מידי שוסיהם וצורריהם, הרי זה משום שקצרה נפשו בעמל ישראל כי זעקו אליו. שונים הם האנשים המושיעים את ישראל אף על פי שכולם בשם 'שופטים' יקראו. הצד השוה בכלם כי ד' הקים אותם ורוחו היתה עליהם...

The essential message which the book of Judges seeks to repeat/sharpen for all who enter this world is that there is a Director of this building, and nothing happens without Gd. When Israel are given into the hand of the enemy, it is because they have done that which is evil in Gd's eyes, and when they are rescued from their raiders and foes it is because Gd has tired of the struggles of Israel for they have cried out to Him. The rescuers of Israel are varied, even though all of them are called "Judges". The common denominator for all of them is that Gd established them, and His spirit was upon them...

The Story (Judges Chapters 13-16, pp. 619-629)

2. Malbim to Judges 16:4

הראשונה גייר ושינה שמה לשם יהדות, אבל זו לא נתגיירה ונשאר שמה דלילה, וכן אמר בירושלמי (סוטה א:ח) שבתמנתה דרף נשואין היה ולא בעזה. He converted the first one and changed her name to a Jewish one, but he did not convert this one, and her named remained "Delilah." And so it said in Yerushalmi Sotah 1:8, that in Timnatah it was via marriage, but not in Aza.

3. Rambam, Mishneh Torah, Laws of Prohibited Relationships 13:14-16

אל יעלה על דעתך ששמשון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ידיד ד' נשאו נשים נכריות בגיותן, אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיזכה לה או מפני הפחד בא להכנס לדת, ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל...

לפיכך לא קבלו בית דין גרים כל ימי דוד ושלמה, בימי דוד שמא מן הפחד חזרו, ובימי שלמה שמא בשביל המלכות והטובה והגדולה שהיו בה ישראל חזרו, שכל החוזר מן העכו"ם בשביל דבר מהבלי העולם אינו מגירי הצדק. ואעפ"כ היו גרים הרבה מתגיירים בימי דוד ושלמה בפני הדיוטות, והיו ב"ד הגדול חוששין להם לא דוחין אותן אחר שטבלו מכ"מ ולא מקרבין אותן עד שתראה אחריתם.

ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי ב"ד גיירום, חשבן הכתוב כאילו הן עכו"ם ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כו"ם שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן שנאמר "אז יבנה "------"

Do not entertain the thought that Shimshon, Rescuer of Israel, or Solomon, King of Israel, who was called a "friend of Gd", married foreign women when they were not Jewish. Rather, the secret of the matter is thus: The proper mitzvah is that when a *ger* or *giyoret* comes to convert we investigate him to see whether he is coming to join the religion to gain money or power, or out of fear. If he is a man, we investigate whether he has turned his eyes to a Jewish woman. If she is a woman, we investigate whether she has turned her eyes to a Jewish man...

Therefore the courts did not accept converts in the time of David and Solomon – in the days of David lest they come from fear, and in the days of Solomon lest they pursue this for the empire, benefit and power which Jews had. An idolater who pursues it for one of the empty aspects of this world is not a righteous convert. Still, many converts converted in the days of David and Solomon, with regular people [acting as judges]. The High Court was concerned for them, not rejecting them since they had still immersed but not drawing them near until it could see their end.

And because Solomon converted women and married them, and Shimshon also converted and married, and it was known that [the women] pursed this only for benefit and were not converted by a [true] court, the text viewed them as idolaters, remaining prohibited. Further, their end demonstrated their original intent, for they served their idols and built altars, and the text viewed it as though [Solomon] had built them, as Kings I 11:7 says, "Then Solomon built an altar."

4. Radak to Judges 13:4

ויש לתמוה, היאך מי שצוה עליו הבורא ית' להיות קדושתו מן הבטן איך נטמא בבנות הפלשתים? והנראה בזה כי הנשים אשר לקח בתמנה ובעזה ובנחל שורק גייר אותן והשיבן לדת ישראל, כי חלילה משופט ישראל ומושיעם להתחתן בפלשתים ועובר על לאו ד"לא תתחתן בם" אשר חמור מאד ומביא את האדם לידי כפירה בבורא ית' ויתעלה... ולא נמצא בכתוב שנענש על זה ולא נאמר עליו שעשה רע בעיני ד', והיה הבורא יתעלה מצליחו בכל אשר יפנה. וכן אמר הכתוב "כי מד' היא" כלומר לקחתו אשה מבנות פלשתים מד' היתה, ורצון הקל ית' היה בזה, כי בודאי היה מגייר אותן...

One should be shocked – how could someone regarding whom the Creator ordered that he would be holy from the womb then become *tamei* with Philistine girls? It appears that those women he took in Timnah, Azah and Nachal Sorek he converted and brought to the law of Israel. It would be a desecration for Israel's judge and rescuer to marry Philistines, violating, "You shall not marry among them," which is very strict and which brings a person to denial of the Creator... and we do not find in the text that he was punished for this, and it does not say that he did that which was evil in Gd's eyes, and the Creator made him succeed everywhere he turned. And so the text says, "For it was from Gd," meaning taking a woman from the Philistines was from Gd, and Gd desired this, for certainly he converted them...

5. Abarbanel to Judges 14:1

מצאנו פעמים רבות בספורי הנביאים שהיו עושים פעמים דברים אשר לא כדת, כדי שיצא מהם עבודת הקל ית', כענין אל הו בהר הכרמל... וכן ראוי שנאמר בענין שמשון שעשה דברים אשר לא כדין לפי שימצא תואנה להנקם מפלשתים, כ"ש שלא היה הרוח האלקי אשר בו מיושב ומסודר לעשות תשועות כשאר השופטים ולא היה דעתו שלם. אבל הקל ית' למשפט שמו וצור להוכיח יסדו. ולזה השפיע בו רוח גבורה וחוזק מופלג והיה עם הפעמות. ונמשך מזה שבראותו אשה תיטב בעיניו לא היה מעצור לרוחו, ובחרות אפו לא יעמוד דבר לפניו.

We have seen many times in the stories of the prophets that they occasionally acted against the rules, so that the service of Gd would emerge from those deeds. Like Eliyahu on Mount Carmel... And this is appropriate to say regarding Shimshon, that he broke the law so that he would find a claim for revenge against the Philistines – certainly given that he did not have the Divine spirit settled and orderly within him, to perform heroic deeds as the other judges did, and he did not have a complete mind. But Gd put him in place for justice, and the Rock established him to rebuke. And therefore [Gd] gave him a spirit of might and extraordinary strength, stirring him up occasionally. The result of this was that when he saw a woman who found favour in his eyes, there was no halting his spirit, and when he was outraged, nothing could stand before him.

6. Talmud, Sotah 9b

ת"ר: שמשון בעיניו מרד, שנאמר "ויאמר שמשון אל אביו, אותה קח לי כי היא ישרה בעיני," לפיכך נקרו פלשתים את עיניו... איני, והכתיב "ואביו ואמו לא ידעו כי מד' היא"! כי אזל מיהא בתר ישרותיה אזל.

Our sages taught: Shimshon rebelled with his eyes, as in, "And Shimshon said to his father, take her for me, for she is good in my eyes," and therefore the Philistines pierced his eyes... But can it be so? Judges 14:4 says, "And his father and mother did not know that it was from Gd"! When he did it, though, he followed what seemed good to him.

- 7. Malachi 2:10-16 (1431)
- 8. Metzudat David to Judges 15:12

לאסרך ירדנו - כי הפלשתים גזרו עליהם לאסרו ולהביאו:

"We have descended to bind you" - For the Philistines had decreed that they bind him and bring him.

Lessons

9. Radak to Judges 16:20

והלא הגיד לה כל לבו, ודעתו היה כאשר יגלח יסור כחו ממנו...? אלא ששכח בשנתו מה שאמר לה... או פי' "והוא לא ידע" ידע שסר ממנו כחו אבל לא ידע כי ד' סר מעליו כי חשב שאף על פי שסר ממנו כחו שיעזרהו הא-ל בפעם הזאת שלא יפול ביד פלשתים:

Had he not told her his entire heart, knowing that when he would shave his strength would leave him...? But he forgot in his sleep that which he had told her... Or the meaning of "And he did not know" is that he knew that his strength had left him, but he did not know that Gd had left him, for he thought that even though his strength had left him, Gd would help him this time lest he fall into the hands of the Philistines.

10. Talmud, Sotah 10a

אמר שמשון לפני הקב"ה: רבש"ע זכור לי עשרים שנה ששפטתי את ישראל ולא אמרתי לאחד מהם העבר לי מקל ממקום למקום אמר שמשון לפני הקב"ה: Chimshon said before Gd: Master of the Universe, remember for me the twenty years I judged Israel, and I never said to any of them, "Bring my staff from one place to another."

11. Rabbi Shemuel Eidels, Maharsha to Sotah 10a

ועי"ל לפי סוגית התלמוד שלנו שנענש בעיניו על שמרד בעיניו, וע"כ אמר דהיה די לו בעונש אחד מב' עיניו, ועל האחרת אמר תן לי בנקמה. One could also say, based on our Talmud's idea that he was punished with his eyes for rebelling with his eyes, that he said that it was enough for him to be punished with one of his two eyes. For the other, he said to give him revenge.